

ДЕЯКІ АСПЕКТИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ПОТЕРПІЛИХ ВІД ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ КАТАСТРОФИ

Гайдін Дмитро , студент групи Ю-75

Чорнобильська катастрофа — це найбільша техногенна катастрофа сучасності, що сталася на Чорнобильській АЕС, і яка продовжує негативно впливати на життя та діяльність значної частини населення України. Наслідки Чорнобильської катастрофи дають знати про себе і в наш час. Вибух на четвертому блоці Чорнобильської АЕС відповідає п'ятистам вибухам атомних бомб, скинутих на Хіросіму й Нагасакі. І лише у 2006 році вперше, на надання пільг і компенсацій усім категоріям чорнобильців передбачено близько 4 млрд. грн..

За даними спостережень, 26 квітня реактор виділяв 20 – 22 млн. кюрі, 2 травня – чотири, 6 травня – 12 млн. кюрі. Рівень радіаційної активності відчутно знизився лише в кінці травня. У результаті вибуху та руйнації реактора на Чорнобильській атомній електростанції в навколишнє середовище було викинуто величезну кількість радіонуклідів, що призвело до забруднення 53,4 тис. км² території України. У 2293 населених пунктах цієї зони мешкало понад 2,3 млн. осіб. Усього ж від наслідків катастрофи постраждало понад 3 млн. громадян України. Підвищений радіаційний фон спостерігається на третині території України. Забруднення цезієм охоплює 7% території, у тому числі 15% лісів, 5% сільгоспугідь. У зв'язку з високим рівнем забруднення понад 15 Кі/км² з обігу вилучено 180 тис. гектарів орних земель і 157 тис. гектарів лісів.

За даними Державного комітету статистики України станом на 01.01.2003 чисельність громадян, які мають статус постраждалих внаслідок катастрофи на Чорнобильській АЕС, становила 2930,2 тис. осіб, з них 99,2 тис. осіб – інваліди. Станом на 01.01.2004 чисельність громадян, які мають статус постраждалих внаслідок катастрофи на Чорнобильській АЕС, становила 2772 тис. осіб (або 5,8 % до загальної чисельності населення, що проживає на території України), з них 103 тис. осіб - інваліди, щодо яких встановлено причинний зв'язок інвалідності з Чорнобильською катастрофою, майже 755 тис. постраждалих - діти. Порівняно з 2000 роком загальна кількість таких постраждалих зменшилась на 506,5 тис. осіб, проте кількість інвалідів збільшилась на 11,8 тис. осіб. У 2003 році щорічний диспансерний огляд пройшло 2539,7 тис. постраждалих, з них 73,8 % потребували лікування. Найбільша питома вага хворих серед ліквідаторів - 91,5 відсотка. Триває стійка тенденція до зростання захворюваності та смертності серед потерпілих внаслідок Чорнобильської катастрофи від онкологічних захворювань, захворювань системи кровообігу, органів дихання та

органів травлення. На виконання Закону України "Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи", для комплексного медико-санітарного забезпечення постраждалих громадян необхідне фінансування із державного бюджету на 2003 та на 2004 роки у сумі 313,4 млн. грн. і 71,8 млн. грн., відповідно, як це передбачено незатвердженою Верховною Радою України Національною програмою мінімізації наслідків Чорнобильської катастрофи.

Виникає проблема з фінансуванням заходів щодо ліквідації та мінімізації наслідків Чорнобильської катастрофи. Тому в основі державної соціальної політики, як зазначалося на парламентських слуханнях, покладається принцип соціальної реабілітації активних індивідів і спільнот. Але не зважаючи на всі проблеми пов'язані з фінансуванням цих заходів, Організація Об'єднаних Націй підтримує громадян, які проживають на територіях, постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи. Відповідно до гуманітарних акцій Японії та ООН, які забезпечили населення медичними засобами та ліками, за забезпечення окремих лікарень спеціальним медичним обладнанням. За окремими програмами (із залученням коштів міжнародних фондів) державні органи влади планують розширити мережу таких міжрегіональних центрів у місцях проживання постраждалого населення Волинської, Вінницької, Рівненської, Чернігівської, Черкаської областей, що допоможе вирішенню соціальних проблем постраждалих, до чого можуть долучитися й організації Японії.

Основними видами соціального захисту є надання пільг і компенсацій потерпілим дітям та їх батькам, у тому числі безкоштовне перебування дітей в дошкільних закладах, безкоштовне харчування дітей у навчальних закладах (на забруднених територіях та дітей-інвалідів), санаторно-курортне лікування та оздоровлення дітей, виплати по догляду за дитиною до трьох років у подвійному розмірі; виплата компенсацій інвалідам, які втратили здоров'я внаслідок Чорнобильської катастрофи, та щорічної допомоги на їх оздоровлення; виплата одноразової компенсації сім'ям за втрату годувальника внаслідок Чорнобильської катастрофи; компенсаційні виплати вартості продуктів харчування за фізіологічними (медичними) нормами особам, віднесеним до категорії 1 (50%) та 2 (25%); забезпечення автотранспортом інвалідів; забезпечення санаторно-курортним лікуванням всіх категорій постраждалих, включаючи дітей, або виплата компенсації за невикористану путівку; пільги (50%, 100%) з оплати житлово-комунальних послуг (1 та 2 категорії); безплатне придбання ліків за рецептами лікарів тощо. Відповідно до моїх відомостей – ця проблема залишається й на далі однією з найголовніших в внутрішній політиці нашої держави.

Кононенко О.Я. , ст. викладач кафедри права